

[Landbrugsministeren.]

det ærede Medlem Hr. J. P. Jensen stillede, sige, at jeg ikke i dette Øjeblik er i Stand til at oplyse, hvor mange Tvangssalg der har været af Statshusmandsbrug i det sidste Aar. Jeg kan kun sige herom, at selv om der har været adskillige beklagelige Tvangssalg, har Tallet dog været betydeligt mindre, end det kunde befrygtes. Jeg har sagt det før, og jeg gentager det her, at der er Grund til i det store og hele at beundre det Arbejde, der udføres i Statshusmandsbrugene Landet over, og at det virkelig har vist sig muligt at klare de økonomiske Vanskeligheder gennem et haardt Arbejde og stor Nøjsomhed i saa høj Grad, som Tilfældet har været.

Men naar det ærede Medlem saa siger, at Staten burde ind paa, naar det var nødvendigt, at eftergive to Terminer, maa jeg sige, at saadan i al Almindelighed sagt er det en meget farlig Vej at gaa. Hvis vi antager det som Princip, er der ingen Tvivl om, at vi er ude paa de vilde Vover, saa vil saadanne særlige Forhold meget ofte komme til at foreligge. Det ærede Medlem maa heller ikke glemme, naar han taler om de Tvangssalg, der har fundet Sted, at det vil jo ikke være muligt at oprette i Tusindvis af Statshusmandsbrug, uden at der i enkelte Tilfælde kommer uegnede Mænd eller maaske uegnede Kvinder — det kan betyde lige saa meget — ind i disse Statshusmandsbrug. Det er jo sket.

Den Fremgangsmaade, Staten har brugt, har da ogsaa været den, at hvor Amtskommissionen siger i sin Indstilling, at den Mand og Kone, der nu sidder der og er i Vanskeligheder, er de rigtige Folk, og at de nok skal klare sig, hvis de blot faar Henstand, saa har de faaet denne Henstand. Men der har ogsaa været Tilfælde, hvor man har maattet sige, at de paagældende har været ganske uegnede; og jeg maa mene, at hvis det er Forholdet, maa man hellere snarest muligt faa egnede Folk ind, for saa vidt der da er egnede Folk at faa ind. Det tjener man alle Parters Interesser bedst ved.

Naar det ærede Medlem saa ogsaa var inde paa det store Spørgsmaal om Nedskrivningen af Gælden, der er stiftet under den lave Krone, som jeg nu hører ogsaa kan inddrages under denne Debat, maa jeg sige, at Statshusmænd er jo i mange Henseender støttet i særlig Grad, sammenlignet med alle andre Husmænd; og der er jo dog flere almindelige Husmænd end Statshusmænd. Hvis Statshusmændene nu skulde have den Fordel fremfor andre Husmænd, at de skulde have nedskrevet den Gæld, de havde

stiftet under den lave Krone, hvilket jo er umuligt for andre Husmænd og Gaardmænd, saa synes jeg, man giver dem en Undtagelsesstilling, som det vilde blive meget vanskeligt at forsvare. Man maa ogsaa huske, at Staten har laant de Penge, der er anbragt i Husmandsbrugene, og at Staten maa betale Renter og Afdrag af de Penge, den har laant under den lave Krone. Saa jeg tror ikke, at den Betragtning er rigtig.

Hvad det ærede Medlem fremsatte om Tillægsjord, var jeg ikke i Stand til at forstaa; det er jo dog et Forslag om Ekspropriation af Tillægsjord, vi her taler om. Jeg maa gentage, at en Diskussion om Ekspropriationens Velsignelser for det danske Landbrug anbefaler jeg trygt de Herrer at gaa ud til Landbefolkningen med, vel at mærke, hvis De altsaa vil give en ærlig og redelig Besked om, hvad der vil blive Følgen af det, der her er bragt i Forslag.

Jeg skal i øvrigt ikke bidrage til at forlænge Diskussionen. Jeg anser det egentlig for ret formaalsløst paa dette Tidspunkt at drøtte disse Forslag nærmere. Jeg mener heller ikke, det er det rette Tidspunkt at tage hele Spørgsmaalet op til Drøftelse — vi skal jo ad Aare have en Revision af hele denne Lovgivning. Men i Anledning af de i Gaar faldne Bemærkninger om, at der jo var store Midler i Jordfonden, saa man dog burde tænke paa, hvordan de skulde anvendes i Fremtiden, idet vi nu snart nærmer os det Tidspunkt, da Udstykningen af Lensjord og Præstegaardsjord vil være sluttet, ønsker jeg i Dag at sige, at jeg tror ogsaa, at det vilde være forhastet paa dette Tidspunkt at optage en indgaaende Drøftelse af Fremtidens Arbejde i saa Henseende, idet det er min Opfattelse, at der meget snart her for Tinget vil foreligge Oplysninger, der viser, at vi har en ganske bestemt Opgave liggende for os, hvor den Indsats, der kan gøres, vil danne en ganske naturlig Fortsættelse af hele denne Udvikling, som vi nu har talt om snart vil være i Nærheden af sin Afslutning.

Jeg sigter herved til den Betænkning fra det sønderjydske Erhvervsudvalg, som jeg haaber i Løbet af faa Dage kan blive omdelt paa ærede Medlemmers Pladser. Denne Betænkning vil vise, hvad der ikke er noget nyt, og hvad vi har haft Opmærksomheden henvendt paa, baade fra Rigsdagens og Regeringens Side, at der ikke blot er store Udstykningsmuligheder, men jeg kunde næsten sige, at der er store Udstykningsforpligtelser dernede. Det vil jo dog